

bibliotecarului

Buletin informativ al Bibliotecii Naționale și al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova

Convenția Culturală Europeană la 50 de ani

Biroul de Informare al Consiliului Europei în Moldova, Ministerul Culturii al Republicii Moldova, Biblioteca Națională a Republicii Moldova au organizat în perioada 3-6 septembrie Zilele Culturii Europene, o suită de manifestări dedicate aniversării a 50-a de la semnarea Convenției Culturale Europene.

La deschiderea manifestărilor, ce au avut loc în incinta BNRM, au vorbit dna Lilia Snegureac, Directorul Biroului de Informare al Consiliului Europei în Moldova, dl Veaceslav Madan, Ministrul Culturii al Republicii Moldova, dl Alexei Rău, Directorul general al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova ș.a.

EUROPA

constelație a valorilor comune

În aceeași zi la deschiderea expozițiilor de carte au participat Excelența sa dl Piotr Marcineak, Ambasadorul Poloniei în Republica Moldova, dna Hanna Machinska, Directorul Biroului de Informare al Consiliului Europei din Polonia, dna Mariana Nițelea, Directorul Biroului de Informare al Consiliului Europei în România ș.a.

A urmat inaugurarea expoziției itinerante de pictură și postere "Albastru European - Tânăra Generație" (în Sala de Conferințe a Bibliotecii Naționale).

În Sala de lectură nr.1 a Bibliotecii Naționale a avut loc inaugurarea expoziției de trecere în revistă a producției editurilor din Moldova din anii 2003-2004, de

asemenea prezentarea volumului „Hronicul tipografiilor și editurilor din Moldova. 1643-2003” apărut recent la editura BNRM; totalurile Top-ului cărților 2003, lansarea almanahului „Imaginea Republicii Moldova în străinătate”; expoziția-atelier Gheorghe Vrăbie; lansarea biobibliografiei „Gheorghe Vrăbie” (în Sala de Arte a Bibliotecii Naționale); lansarea „Revistei de istorie a Moldovei”, nr.1, 2004. Iar în Sala Literaturile lumii a Bibliotecii Naționale a avut loc un Auditorium – Joseph Coarad – Josef Teodor Konrad Kotzeniowski, romanțier englez de origine polonă.

În suta de manifestări din cadrul Zilelor Culturii Europene la BNRM au mai avut loc Expoziția de pictură a plasticianului ucrainean Vasili Didik și audiții muzicale (Mihail Glinka, uvertura din opera „Ruslan și Ludmila” și 12 romanțe „Proșceanie ș Petersburgom”).

La 5 septembrie au continuat audițiile muzicale: Strauss Johann, tatăl, valsul Aquarellen, polca-mazurcă Fata Morgana... și Studii de Frederic Chopin. Audițiile muzicale au fost organizate de Serviciul Audiovideoteca al BNRM.

La 6 septembrie a avut loc Cafeneaua filosofică „Emanuel Kant – 280 de ani de la naștere” despre care (și multe alte manifestări) vom scrie mai amănunțit în numerele viitoare ale “Gazetei Bibliotecarului”.

Valentina GĂLUȘCĂ

O DOAMNĂ CA UN ZVON DE FIINȚĂ

Există oameni în Biblioteca Națională fără de care nici istoria acestei instituții, nici biografiile-carierelor noastre nu pot fi imaginate. Unul dintre aceștia este Maria Bătcă-Soltan, care rotunjește în această toamnă cununa de ani care înseamnă onoare, demnitate și chiar venerație. Cei care o țin minte de la începutul carierei sale în această Bibliotecă, remarcă în primul rând firea acestei doamne. O fire peste fire chiar, căci a găsit în ea puteri morale și fizice să treacă peste tragediile ce le-a avut în viața personală, rămânând darnică la suflet, săritoare la nevoie, credincioasă în prietenie, devotată muncii și instituției. A fost unul din primii și cei mai populari metodiști, cutreierând toată Moldova pentru a acorda asistență de specialitate bibliotecilor din teritoriu. Cele mai importante acțiuni biblioteconomice de rang național din acei ani au avut totdeauna și contribuția ei. A fost întotdeauna sufletul companiei și așa rămâne și astăzi, iar la nunțile prietenilor și ale rudelor voioșia ei este căutată, căci ea le dă viață tuturor. O voioșie printre lacrimile anilor, pe care însă ori le ascunde, ori le prefăce în străluciri, ca să nu-i lase pe ceilalți să se mohorască. A făcut apoi și face parte din echipa care a început în 1992 și continuă reforma BNRM. Nu-și imaginează o altă soartă decât cea legată de Biblioteca noastră și se străduie mereu să contribuie cu tot ce poate ca să fie mai bine. Generațiile mai tinere, cărora, de când lumea, nu le plac sfaturile, au mai apostrofat-o, uneori, dar iată că trec anii, au devenit și ei de altă vârstă și dragostea comună ne unește așa cum trebuie să facă întotdeauna, în orice familie. Iar vocea ca un zvon de ființă a dnei Bătcă-Soltan e semnul vigoriei acestui colectiv.

Îi dorim multă sănătate, viață lungă, prețuire și tot ce-și poate dori o doamnă ca dumneaei.

LA MULȚI ANI!

*Comitetul director al BNRM
și prietenii aniversatei*

Maricica Soltan, buna mea amică și colegă, împlinește zilele acestea o frumoasă vârstă, aniversare cu prilejul căreia o felicit din suflet urându-i sănătate și bucurii.

De câteva decenii bune suntem la Biblioteca Națională împreună, răstimp în care Domnia sa s-a afirmat ca un bun specialist recunoscut în întreaga republică. Mai întâi s-a manifestat ca un metodist competent. Făcând parte dintr-o echipă importantă de implementare a programului de centralizare a sistemului de biblioteci din întreaga Moldovă, a vizitat sute de biblioteci sătești din țară, acordându-le asistență de specialitate în domeniul biblioteconomiei, completării fondului de carte, lucrului cu cititorii, dar și fortificării relațiilor dintre administrația publică locală și bibliotecile sătești, raionale, centrale. Când avea de rezolvat cazuri de disensiuni între puterea locală și bibliotecii, Ministerul Culturii o delega întotdeauna din partea Bibliotecii pe Maria Soltan pentru capacitățile ei de bun mediator, dar și pentru proprietatea de a nu tolera neadevărul, incompetența și falsul. Cunoașterea bună a situației bibliotecilor din republică i-a permis de-a lungul anilor să promoveze specialiști adevărați în ierarhia profesională, mulți dintre ei devenind directori de biblioteci, șefi de departamente și compartimente. De aceea și până astăzi mulți dintre bibliotecarii din republică, venind pe la Chișinău țin neapărat să o viziteze, să o salute sau să-i ceară un sfat.

Capacitatea Maricicăi Soltan de a fi bun organizator, manager, dar mai ales felul ei de a conlucra cu oamenii, a făcut să fie confirmată de către Ministerul Culturii în funcția de șefă a Serviciului „Personal” al Bibliotecii, instituție cu aproape 300 de angajați: diferite caractere, capacități, doleanțe, probleme. Dificila postură necesită abilitate din partea ei, voință, fermitate, alteori compasiune, toleranță, calități pe care Maricica Soltan le

PROFIL ANIVERSAR

îmbină foarte reușit. Uneori zice că e dificil să lucrezi la un asemenea post, dar tot ea își propune să înfrunte greutățile, căci de fapt este o luptătoare.

Că e o luptătoare a consemnat și regretata Lidia Istrati. Pe atunci, la etapa incipientă a deșteptării noastre naționale, Lidia Istrati, marele tribun al dreptății, persoană publică, a fost invitată la Biblioteca Națională de către membrii Frontului Popular ai Bibliotecii pentru a ne asculta păsul și a ne răspunde la multe întrebări ce ne frământau: ale vieții sociale, politice, – la care o mare parte din colectivul Bibliotecii lua parte activă.

Propunerile, dar și luările de poziție ale Maricicăi Soltan au impresionat-o cel mai mult. O asculta cu atenție, își nota ceva, iar la sfârșitul acelei întâlniri de neuitat, doamna Lidia Istrati a zis că ar dori să se mai întâlnească cu dânsa, numind-o cu calificativul „E o luptătoare și de astfel de doamne are nevoie societatea noastră acum”. Am intuit că Domnia sa ar fi dorit ca Maricica să fie cooptată în rândurile Ligii Democratice a Femeilor din Moldova, mișcare politică ce întrunea atunci cele mai curajoase, cele mai militante și destoinice femei din Moldova, în lupta pentru cauza noastră națională. Maricica însă a ales să rămână în colectivul Bibliotecii Naționale, colectiv care atunci avea și el multe greutăți de înfruntat, multe lucruri de organizat și de așezat în ordinea firii. Obținerea titlului de Bibliotecă Națională a instituției noastre la o adunare foarte furtunoasă, dificilă, în care colectivul se împărțise în două tabere aproape că beligerante, se datorează și Maricicăi Soltan, care, alături de puținii vorbitori de la acea adunare, a știut să convingă colegii și asistența că numai acest titlu ne este propriu și ne reprezintă.

Apreciasem atunci cu toții că avem între noi un lider cu care vom face multe lucruri bune. Și am purces la ele. Echipa de metodiști în frunte cu Maricica Soltan era inițiatoarea multor începuturi: s-a creat Frontul popular în Bibliotecă, apoi filiala Societății „Limba noastră cea Română” și în sfârșit demararea Reformei bibliotecare în republică, elaborarea Legii bibliotecilor, la care a participat activ și Maricica Soltan.

Dacă ar fi să-și adune numeroasele elaborări la care a fost autoare și coautoare, semnatară a sute de informații-referințe pentru diferite foruri repu-

blicane, jubiliara noastră ar înmănunchea câteva volume bune. Aici aș adăuga și mulțimea de lucrări instructiv-metodice, descrierea experienței înaintate a multor biblioteci din țară, popularizarea literaturii noastre naționale, etc.

Munca ei asiduă pe parcursul multor ani de activitate în Bibliotecă și în republică întotdeauna a fost înalt apreciată de colegii de lucru, de conducerea Bibliotecii, de Ministerul Culturii prin numeroasele mențiuni, diplome de merit, diplome de excelență. Iar în 1999 ne-am bucurat cu toții când Maricicăi Soltan, alături de câțiva colegi de ai noștri, i s-a conferit distincția de stat Medalia „Mihai Eminescu”.

Este descendentă dintr-o familie de buni gospodari din Strășeni, părinți vrednici – tatăl Spiridon și mama Agapia, care în decursul vieții lor au investit totul în cei patru copii ai săi, ridicându-le câte o casă fiecăruia, dându-le studii și înzestrându-i cu dragoste de muncă, spirit gospodăresc, omenie.

În ierarhia valorilor umane cea mai importantă îi este familia: frații Gheorghe și Petrică, sora Teodora, nepoții pentru care poartă dragoste, grijă și respect deosebit și din partea cărora este răsplătită din plin.

În relațiile cu oamenii prețuiește inteligența și devotamentul, emoțiile inutile le respinge, în schimb abundă în rațiune debordantă. Are mulți prieteni și oameni dragi sufletului ei, colegi de facultate și de lucru, pe care i-a susținut în momente grele și i-a ajutat să le depășească, dar cu care a împărțit și clipe de bucurie.

Anume această comunitate de oameni te feliță astăzi cu aniversarea și-ți dorește sănătate, fericire, să fii mereu tânără și frumoasă, precum te știm.

La Mulți ani, distinsă doamnă, Maricica noastră!

Elena TURUTA

O sărbătoare de suflet și de inteligență

(Interviu cu dna Raisa Melnic, șefa serviciului Programe Culturale al BNRM.)

- Doamnă Raisa Melnic, ne-ați deprins, de câțiva ani buni, cu o adevărată artă de concepere și organizare a programelor culturale, fapt care a creat o nouă imagine a Bibliotecii Naționale. O imagine a unei instituții de elită. Iată că și Zilele Culturii Europene, desfășurate la BNRM în perioada 3-6 septembrie, au venit să confirme o dată în plus acest nivel și această artă. Ce a fost această? O nouă viziune asupra Salonului Național de Carte?

- Nu aș face o asociere atât de tranșantă. Salonul Național de Carte își are istoria sa și cred că ea va continua. În acest an, au apărut niște probleme financiare care ne-au împiedicat într-un fel să reiterăm formula lui: este blocat contul special al BNRM (ca și acelea ale altor biblioteci, din cauza refuzului parlamentului de a vota modificările corespunzătoare la Legea bibliotecilor). Printr-o perioadă dificilă trec și sponsorii principali ai Salonului. Dar a venit minunata idee a dnei Lilia Snegureac, directorul Biroului de Informare al Consiliului Europei în Moldova, de a organiza, la noi, Zilele Culturii Europene, consacrate aniversării a 50-a a Convenției Culturale Europene. Am salutat cu bucurie această idee. O bună parte din elementele cele mai reușite ale Saloanelor de Carte și-au găsit locul potrivit și în această suită de acțiuni culturale internaționale, iar oaspeții

din Polonia, România și Ucraina au adus elementele lor inedite.

- A fost într-adevăr o suită de evenimente culturale de seamă. Trecerea în revistă a producției editorilor moldoveni, dar mai ales Top-ul cărților 2003 și înmânarea Diplomelor Consiliului Europei celor mai apreciate de cititori zece cărți ale anului mi s-a părut a fi un eveniment cu adevărat european.

- E și meritul serviciului Studii și cercetări al BNRM care a realizat topul, al echipei condusă de dra Angela Drăgănel. Într-adevăr, Top-ul conferă mai multă obiectivitate decât decizia unui juriu, și mai mult respect. Tocmai de aceea,

s-au conferit și Diplomele Consiliului Europei.

- În cadrul inaugurării expoziției editorilor moldoveni, s-a lansat o lucrare unică, cum au apreciat mulți editori (Iurie Colesnic, Andrei Vartic ș.a.) "Hronicul tipografiilor și editurilor din Moldova (1643-2003). Sunteți, împreună cu fiul dstră, Laurențiu, autorii acestei lucrări de pionierat. Probabil, a trebuit să consultați un număr foarte mare de surse, ca să creați pentru prima dată tabloul tipografiilor și editurilor moldovene pe o perioadă mai mare de trei secole?

- Am pornit de la prima editură, de la tiparul domnesc. A trebuit să consultăm toate publicațiile legate de istoria scrisului și a tiparului. Dar mai ales a trebuit să muncim mult în arhive. Rezultatul ne bucură, dar vom continua munca. Sperăm să ajungem la o Enciclopedie a tipografiilor, editorilor, a artei cărții moldovenești în general.

- A trezit interes și almanahul "Imaginea Republicii Moldova în străinătate". Din păcate, n-am putut asista la o lansare pe măsura acestui interes.

- Acest almanah e o idee a directorului nostru, ca și multe altele. E foarte bine, că grație muncii depuse de colaboratoarele serviciului "Moldavistica" și de lucrătorii editurii BNRM, care au replămădit chiar, într-un fel, almanahul, s-a ajuns la acest nivel editorial.

Când se va adăugi la aceasta și arta organizării acțiunilor promoționale, vom avea mult de câștigat în imagine.

- *Se observă și un reviriment al editurii BNRM.*

- Da, într-adevăr, dna Elena Turuta și echipa sa au un an deosebit de rodnic și de frumos.

- *Acțiunea de lansare a bibliografiei "Gheorghe Vrăbie" a fost una, de mare audiență și de mare încărcătură sufletească. Iar volumul a ieșit cu adevărat frumos și neobișnuit.*

- Dna Svetlana Miron, șefa colecției de arte, un om de o modestie care este invers proporțională cu meritele ei, a atins un nivel remarcabil și ca bibliograf, și ca organizator de acțiuni culturale. Salonul de arte își are publicul său, stabil, ba chiar în creștere. Momentul "Gheorghe Vrăbie" a fost unul din cele mai reușite în cadrul "Zilelor Culturii Europene"

- *Iar cafeneaua filosofică consacrată aniversării a 280-a a nașterii lui Emanuel Kant, a pus vârful la toate. Și nu numai prin arta organizării, ci și prin ținuta participanților. E foarte îmbucurător că în condițiile noastre filosofia poate fi scoasă în Agora.*

- Să-ți spun sincer, succesul acestei cafele ne m-a însuflețit atât de mult, încât m-a învăluit un roi de idei noi. Andrei Vartic a fost sufletul discuțiilor. Petru Soltan, Vladimir Beșleagă, Vasile Vasilache, Ion Hadârcă și-au confirmat o dată în plus marca lor intelectuală. Ne bucură, că această formulă de activitate devine tot mai populară, are o audiență tot mai largă. Cultura filosofică ar putea contribui mult la schimbarea vieții noastre culturale.

- *L-am mai remarcat o dată, la cafelea, pe fiul tău Laurențiu, de astă dată în calitate de chitarist, interpretând lucrări clasice din vremea lui Kant. Văd că faceți un tandem creativ pe toate planurile.*

- Laurențiu e proiectul meu cel mai mare. Împreună învățăm, împreună creștem. El a devenit și un copil al instituției noastre, pentru care face multe lucruri frumoase și ține la această Bibliotecă ca la ceva natal.

- *În numele publicului și al jurnaliștilor, Vă mulțumim pentru această sărbătoare de suflet și de inteligență care au fost Zilele Culturii Europene. Biblioteca Națională și-a confirmat încă o dată rolul său deosebit în cultura noastră.*

- Vă mulțumesc și eu. Și aș vrea să le mulțumesc tuturor colegilor care au pus umărul la acest eveniment, sponsorilor (S.A. Vitanta și AȘP "Porumbeni", Societății bibliofililor și mai ales Biroului de Informare al Consiliului Europei în Moldova, director dna Lilia Snegureac).

Interlocutor: Neli CANȚER

UNIȚI DE BINECREDINCIOSUL VOIEVOD

ȘTEFAN CEL MARE ȘI SFÂNT

„Mare erou al neamului, personalitate istorică marcantă, simbol al dragostei de neam și țară, principe de rezonanță europeană, apărător al creștinismului... toate acestea ne spun că Ștefan cel Mare nu este doar o legendă...”¹

Ștefan cel Mare și Sfânt nu este nici legendă și nici mit, ci este o întruchipare a idealului nostru, pe care trebuie să-l cunoaștem nu doar la nivelul manualelor școlare sau fragmentar din ceea ce ne oferă presa în acest an de marcare a 500 de ani de la trecerea la cele veșnice a Marelui Voievod. În această idee au fost gândite acțiunile consacrate acestui eveniment, programate la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”. Dintre cele realizate în prima jumătate a anului 2004 se disting cele două concursuri, destinate elevilor interesați să-și aprofundeze cunoștințele despre viața și faptele celui supranumit „Soarele Moldovei”.

Concursul „La izvoarele înțelepciunii”, ediția a XIV-a, desfășurat în ianuarie-iulie 2004 în Republica Moldova, județele Iași și Vaslui din România, a avut ca scop familiarizarea elevilor cu sursele bibliografice documentare și literare despre binecredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt.

Faza republicană a Concursului, desfășurată în 13 mai, a întrunit 62 de elevi din întregul teritoriu al Republicii Moldova, selectați în cadrul fazei raionale sau orașenești. Concurenții au avut a înfrunta trei probe de concurs, dintre care una în scris și două orale. Una dintre probele orale a abordat aspectul istoric, documentar al vieții și domniei lui Ștefan cel Mare, iar a doua probă, orală, a evocat chipul Domnitorului în literatură și folclor.

Juriul, sub președinția lui Arcadie Suceveanu, vicepreședinte al Uniunii Scriitorilor din Moldova, a acordat 10 premii I, 10 premii II și 10 premii III. Primii zece sunt elevii: Diana Cebotari (Liceul „Ioan Vodă”, Cahul), Mila Pogor (Școala Hâjdieni, Glodeni), Elena Costru (Liceul „B. Cazacu”, Nisporeni), Doina Savițchi (Liceul „Alexandru cel Bun”, Vărzărești, Nisporeni), Victoria Grăjdieru (Liceul „O. Ghibu”, Orhei), Nicolae Frate (Liceul „A. Donici”, Peresecina, Orhei), Cristina Cotorobai (Liceul „V. Anestiadi”, Sărătenii-Vechi, Telenești), Vladimir Ivaniuc (Liceul „Gh. Asachi”, Ungheni), Victoria Donos (Liceul „V. Alecsandri”, Chișinău), Stanislav Rimschii (Liceul „Ion Creangă”, Chișinău).

Laureații fazei republicane a Concursului au fost promovați în faza finală, care a avut loc în 10 iulie 2004 la Mănăstirea Dobrovăț, ultima ctitorie a lui Ștefan cel Mare și Sfânt, aflată la câțiva kilometri de Iași.

Faza finală a fost organizată în parteneriat de Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” din Iași, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” din Chișinău și Biblioteca Județeană „N. Milescu Spătaru” din Vaslui, cu sprijinul Ministerului Culturii și Ministerului Educației al Republicii Moldova, Consiliului Județean Iași, Inspectoratelor școlare județene din Iași și Vaslui.

Cei zece elevi din Republica Moldova au concurat alături de zece elevi din județul Iași și zece elevi din județul Vaslui. Prestanța tuturor participanților a încântat juriul, prezidat de scriitorul Ion Hadârcă. Păstrând doza cuvenită de modestie, trebuie să

menționăm reușita deosebită a elevilor din Republica Moldova, care s-au evidențiat în special prin abordarea critică, personală a subiectelor și expresia plină de trăire sufletească. Mai mulți membri ai juriului și-au exprimat părerea că participanții la Concurs din Republica Moldova sunt mai aproape de spiritul lui Ștefan cel Mare și Sfânt și retrăiesc istoria cu toată inima lor.

Prima probă a fazei finale a inclus un set de întrebări comune pentru toți concurenții și s-a bazat pe operele literare și creația populară ce evocă chipul Voievodului. În a doua probă fiecare concurent a făcut o scurtă rela-tare la un subiect.

Juriul fazei finale a desemnat laureații concursului: Premiul Mare – Stanislav Rimschii (Liceul „I. Creangă”, Chișinău); Premiul I – Doina Savițchi (Liceul „Alexan-dru cel Bun”, Vărzărești, Nisporeni), Cristina Deleanu (Liceul Economic nr. 2, Iași), Cătălin Nicolae Popa (Co-legiul „Gh. Roșca Codreanu”, Bârlad, jud. Vaslui); Premiul II – Victoria Donos (Liceul „V. Alecsandri”, Chișinău), Speranța Chiper (Liceul „M. Kogălniceanu”, Vaslui), Sabina Grigore (Liceul Economic nr. 1, Iași); Premiul III – Vladimir Ivaniuc (Liceul „Gh. Asachi”, Ungheni), Ioana Roxana Sima (Liceul „A. Rugină”, Vaslui), Alina Gheorghiescu (Școala „Petru Rareș”, Hârlău, jud. Iași).

Toți participanții la Concurs au primit din partea Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă” câte un set de cărți, iar premianții locurilor I, II și III – și câte un obiect de preț, respectiv un casetofon-player, un calculator de buzunar, o mapă-geantă. Un premiu deosebit a fost oferit, de asemenea tuturor participan-ților și membrilor juriului, de către Consiliul Județean Iași, Inspectoratul Școlar Județean Iași și Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași. Acest premiu a însemnat o excursie de documentare cu genericul „Ctitorii ale lui Ștefan cel Mare”, care a inclus traseul Curțile Domnești de la Hârlău – Cetatea de Scaun a Sucevei – Mănăstirea Putna – Mănăstirea Sucevița – Mănăstirea Moldovița – Mănăstirea Voroneț.

Al doilea concurs, finalizat în 25 iunie anul curent, a fost organizat de Biblioteca în colaborare cu Redacția “Emisiuni pentru copii și tineret” a Companiei „Tele-radio-Moldova” și s-a intitulat „Ștefan, Ștefan, Domn cel Mare ...”. Cei 16 concurenți, selectați pentru faza finală dintr-un număr de 52 de participanți, au avut note ma-xime la două faze anterioare, care au prevăzut trimiterea răspunsurilor la o serie de întrebări anunțate în cadrul emisiunii radiofonice „Ora copiilor” și a unui eseu cu genericul „Fost-au acest Ștefan Vodă ...”. Întrebările s-au referit la copilăria lui Ștefan cel Mare, arborele lui genealogic, momentul urcării sale pe tron, dezvoltarea economică și situația politică în țară în perioada dom-niei sale, ctitoriile de biserici și mănăstiri, canonizarea marelui Voievod.

Faza finală a Concursului a fost consacrată chipului lui Ștefan cel Mare și Sfânt în literatură și artă.

Juriul a avut următoarea componență: președinte - Ion Negrei, istoric, redactor-șef al revistei „Cugetul”;

membri - Taisia Arsenii, profesoară de istorie la Liceul „Ion Creangă” din Chișinău; Claudia Partole, scriitoare, Ion Anton, scriitor, redactor al revistei „Florile Dalbe”; Victoria Tomuz, redactor la Redacția Emisiuni pentru copii și tineret a Companiei „Teleradio- Moldova”; Eugenia Bejan, director adjunct la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”; Maria Ciobanu, șef servi-ciu la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”.

În final, au fost desemnați premianții: Marele Premiu - Mihaela Iordăchescu (Liceul „Ion Creangă”, Chișinău); Premiul I - Veronica Șendrea și Elena Taragan (Liceul „Ion Creangă”, Chișinău); Premiul II – Ludmila Pricochi (Școala Tochile-Răducani, Leova) și Adriana Tatarciuc (Liceul „M. Kogălniceanu”, Chișinău); Premiul III – Ana Orlic (Liceul „Ion Creangă”, Chișinău) și Mariana Mi-drigan (Liceul „N. Casso”, Sângerei). Tuturor partici-panților la faza finală a Concursului le-au fost înmânate seturi de cărți și diplome de participare.

Acest Concurs a fost încheiat și de un mini-spec-tacol, în care au participat copiii de la Tabăra de vară a Bibliotecii „Alba Iulia” din Chișinău, Studioul teatral pentru copii „Carpe Diem” (conducător Claudia Pătră-nac) cu premiera absolută a piesei „Când zorii s-au tre-zit” de Claudia Partole, Ana Orlic (Liceul „Ion Creangă”, Chișinău) cu o poezie din creația proprie, Mihaela Ior-dăchescu (Liceul „Ion Creangă”, Chișinău) cu „Doina” de Mihai Eminescu și Olga Guțu (USM), care a încheiat cu poezia „Ștefan Vodă, rugându-se pentru neam” de Vasile Romanciuc.

Îndemnul Marelui Domnitor, exprimat de poetul Vasile Romanciuc, să ne călăuzească în cugetele și fap-tele noastre:

**„Fraților, rămâneți frați,
Într-o țară, într-o lume,
Într-o limbă, într-un nume.
Asta v-o doresc anume –
Fraților, rămâneți frați.”**

Larisa GOLOGAN

¹ Soarele Moldovei. 1504-2004 . – Iași: Optima, 2003. – P. 13

Participanții la Concursul “La izvoarele înțelepciunii” la Casa-muzeu “Mihai Sadoveanu” din jud. Neamț (casa lui Visarion Puiu)

CARTEA NAȚIONALĂ: O PROCURĂM, O CITIM ?

“Cinci procente din populație achiziționează nouăzeci și cinci la sută din toate cărțile. Restul de nouăzeci și cinci achiziționează restul de cinci la sută din cărți. Aceștia nu au timp să le citească. Le fac cadou altora” – așa spune americanul Dr. Donald E. Wetmore probabil despre conștientizării lui într-un studiu despre managementul timpului. Se pare ca aceeași este situația la ora actuală și în România, se arată într-un studiu realizat de Institutul Național de Statistică. *Clienții fideli, ai librăriilor (cei care cumpără între 5-12 cărți pe an), se spune în studiu, reprezintă 5 % din populație, în timp ce în statele dezvoltate constituie 55 %.* Câtă populație din Moldova citește actualmente, este greu de spus, la noi nu s-au făcut niște studii în acest sens în ultimul timp.

Analizând rezultatele sondajului anual TOP-ul cărților – ediția 2003, realizat în cadrul Serviciului Studii și Cercetări al Bibliotecii Naționale putem spune cert că încă se mai citește. 88,8% din respondenți sunt la curent cu aparițiile editoriale ale anului 2003 și au răspuns chestionarului nostru și doar 11,2 % au avut onestitatea să recunoască că n-au citit nici o carte nominalizată și nu pot să-și asume responsabilitatea de a ierarhiza valorile.

Tot în studiul efectuat în România se vorbește despre situația îngrijorătoare în rândul tinerilor români: peste 60% din elevi nu lectură nici o carte în afara manualelor școlare, iar 56 % nu-și cumpără nici o carte pe an. Sondajul nostru arată o altă situație: 82,0 % din lotul cercetat sunt tineri între 17 și 30 de ani, ceea ce denotă că tinerii din Moldova au și alte interese de lectură decât programele școlare.

Pentru realizarea acestui sondaj a fost alcătuită în baza Depozitului Legal, o listă de cărți apărute la editurile din Republica Moldova și din România. Inițial au fost incluse 101 titluri. O comisie de experți a selectat pentru chestionar de 19 titluri din aparițiile editoriale ale anului 2003, structurate în 3 compartimente:

- I. Carte originală (poezie, proză)
 - II. Debut
 - III. Pagini de istorie
- Editurile prezente cu un număr

mai important de titluri sunt: Prut Internațional, Știința, Cartier, ARC, Augusta, Litera, Epigraf, VAST-M SRL, Vinea, Inessa ș.a.

Prezentăm succint, cele mai bune zece cărți ale anului conform opiniei cititorilor:

Busuioac, Aureliu. *Spune-mi Gi-
oni! Sau învățăturile veteranului KGB
Verdikurov către nepotul său:* Roman
în trei părți. – Ch: Prut Internațional.
Romanul – este o radiografiere
a realităților ante - și postbelice,
având în centru un fost securist care
și povestește istoria vieții sale, cu in-
tenția de al modela moral și spiritual
pe nepotul său, (Cap.4 al prezentu-
lui volum). Volumul se situează pe
locul întâi în Clasamentul general și
tot pe locul întâi la compartimentul
Carte originală.

Hîncu, Ion. *Vetre strămoșești
din Republica Moldova:* Materiale
arheologice informativ-didactice.
– Ch: Știința.

Lucrarea in-
clude repertoriul
tuturor monu-
mentelor arheo-
logice cunoscute
din Republica
Moldova, este
adresată cerce-
tătorilor din mu-
zeele regionale
și sătești, profesorilor, elevilor și
studenților, funcționarilor din ad-
ministrația publică locală, precum
și celor ce se interesează de istoria
străveche a plaiului nostru. Cartea
se plasează pe locul întâi la com-
partimentul Istorie și pe locul doi în
Clasamentul general.

Nesterov, Tamara. *Situl Orhei-
ului Vechi: Monumente de
arhitectură.* – Ch: Epigraf.

Această lu-
crare reprezin-
tă o valoroasă
cercetare a
situl-ui conser-
vat la Orheiul
Vechi, fiind o
contribuție
remarcabilă,
care elucidea-
ză probleme esențiale referitoare
la evoluția arhitecturii din Moldova
medievală (Cap. 4 al prezentului
volum). Scriitorii, editorii, cercetă-
torii științifici au acordat acestei

cărți locul întâi, iar în Clasamentul
general cartea s-a plasat pe locul
trei.

O reușită pentru debutanta Pos-
tolache Doina, plasarea cărții sale
„Galerie de gânduri”, apărută la edi-
tura „Prut Internațional”, pe locul în-
tâi la compartimentul Debuturi și pe
locul patru în Clasa-
mentul general.

Menționăm că
Postolache Doina
fiind studentă la
școala Națională
de Studii Politice
și Administrative
(Departamentul
Relații Publice),
București a fost premiată în cadrul
a 11 concursuri de poezie din Ro-
mânia și Republica Moldova cu
cărțulia „Galerie de gânduri”.

Trofăilă, Vasile. *Dragoste și cre-
dință: Povestire documentară.* – Ch:
„Vast-M” SRL.

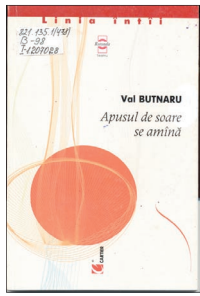
Autorul reconstituie istoria de
jumătate de veac a unei familii,
Martiniuc, din satul Mereșeuca.
Printre personalitățile cunoscute
se remarcă Ion Șpac și soția Olga,
Mircea Martiniuc și soția sa Ecateri-
na. În carte sunt inserate fotografii
de epocă, precum și foto color de
dată mai recentă a diferitor mem-
bri ai acestei familii. A fost aprecia-
tă această carte îndeosebi de către
profesori, în Clasamentul general
fiind plasată pe
locul cinci.

Apreciată
de către cititori
este și culege-
rea de versuri
de Nicolae
Esinencu *La
capătul podu-
lui* apărută la
editura „Prut
Internațional” și
plasată în Clasamentul general pe
locul șase. A fost apreciată în deo-
sebi de scriitori,
editori, cercetători
științifici.

Butnaru, Val.
*Apusul de soare se
amână:* Piesă în
două acte. – Ch:

Cartier.

Este o culegere în trei piese apreciată de publicul cititor și plasată pe locul șapte. Menționăm că lucrarea a fost declarată învingătoare de un juriu (Valeriu Grosu, președinte) în cadrul concursului de editare a trei, cele mai bune, manuscrise de beletristică, ediția anului 2003.

Rău, Alexe. *Pe noi nouă adu-ne.*

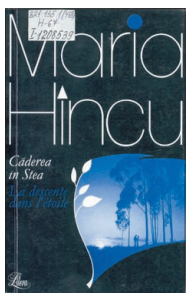
– Ch: "Prut Internațional".

Această plachetă de versuri se situează pe locul opt în Clasamentul general. A fost apreciată în mod special de bibliotecari, scriitori, editori, cercetători științifici și alte categorii de beneficiari.

Apreciată de către publicul cititor este și cartea debutantului Oleg Carp *Drumul de plastilină* apărută la editura „ARC”. Este a doua la compartimentul *Debut* și a noua în Clasamentul general.

Hincu, Maria. *Căderea în stea* – La descende dans l'étoile.

– Ch: Litera.

Este o culegere de poezii care se enumără printre cele mai bune cărți ale Top-ului nostru și ocupă locul zece în Clasamentul general.

Angela DRĂGĂNEL,
Valentina BERDILO,

Lansarea biobibliografiei "GHEORGHE VRABIE"

La 3 septembrie 2004, în cadrul Zilelor Culturii Europene, a avut loc lansarea biobibliografiei "Gheorghe Vrabie", elaborată de serviciul "Colecție de Artă și Hărți" al BNRM, în cadrul proiectului editorial "Moldavica", seria "Plasticienii Moldovei".

Bibliografia a fost realizată în baza colecțiilor și cataloagelor Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, Camerei Naționale a Cărții, a Fondurilor Muzeului Național de Arte Plastice, Muzeului Național de Istorie, Muzeului Literaturii Române "M. Kogălniceanu", ale arhivei personale a plasticianului Gheorghe Vrabie.

Bibliografia a apărut într-o formă grafică excelentă, cu un bogat material ilustrativ: reproduceri color, fotografii din viață și creația artistului plastic Gheorghe Vrabie, Laureat al Premiului Național (1988), membru titular al UAP din Republica Moldova din 1967, Maestru Emerit în Artă (1996), Laureat al Setului de medalii „Mihai Eminescu”.

Coperta Biobibliografiei a fost realizată de însuși autorul Gheorghe Vrabie. Pe copertă este reprodusă lucrarea plasticianului „Marele mucenic Sf. Gheorghe, purtător de biruință”.

Gheorghe Vrabie activează în sfera artei grafice de șevalet și de carte, artei monumental-decorative, heraldicii și cercetării științifice în domeniul artelor plastice. Maestrul Gheorghe Vrabie este autorul concepției și realizatorul Stemei de Stat a Republicii

Moldova (coautor – Maria Dogaru, doctor-profesor, conferențiar la Universitatea din București). Tot dumnealui a elaborat Stema și Drapelul Municipiului Chișinău, Simbolică Departamentului Vamal, Emblema Curții Supreme de Justiție, Drapelul Ligii Ofițerilor din Moldova. Despre toate aceste merite și multe altele ale distinsului om de cultură, mare grafician, Maestru Emerit în Artă Gheorghe Vrabie s-a vorbit la lansarea biobibliografiei.

Manifestarea a fost deschisă de directorul Bibliotecii Naționale Alexe Rău și a fost moderată de scriitorul Vlad Zbârciog. În discuție au intrat alți mari graficieni, colegi de breaslă ai maestrului Gheorghe Vrabie: Isai Cârmu, Alexei Colâbneac, Vasile Malanetchi, redactor-șef al revistei „Atelier”, Ion Buga – istoric ș.a.

*Svetlana MIRON, șef Serviciu
„Colecție de Artă și Hărți”*

